

LLIBERTAT

ANY II. — Núm. 365

TARRAGONA, DIMECRES 29 SEPTEMBRE DEL 1937

FRANQUEIG CONCERTAT

PREU: 15 CENTIMS

Una treva necessària

Des del 19 de juliol ençà intervenim en les lluites polítiques a contràcor. Creiem llavors i havem continuat creient que no era hora de partidismes ni de proselitismes. Que no interessava guanyar el partit o la sindical X sinó que guanyés Catalunya i la República, raó i motiu de l'existència dels partits que es disputen la supremacia. La nostra veu, aïllada, queia en el buit. I continuà caient-hi! I davant la contumàcia dels contraris en realitzar la seva política pel seu programa, a pesar de tota la nostra repugnància a l'acció política, ens decidírem a fer veure a tots, contraris i simpatitzants, que nosaltres, malgrat el nostre silenci també en sabíem de fer política i les masses populars no havien pas desertat dels nostres rengles, sinó que hi estaven més fermament enquadrades que mai.

I, sense gaire ostentacions ni ditirambes ni escenografia barata, realitzàrem el I Congrés d'Esquerra Republicana de Catalunya a les comarques tarragonines. El Congrés revelà la potencialitat del nostre partit, demostrà com continuava amb l'assistència entusiasta de la majoria del poble. I, seguint el nostre criteri de sempre, cessàrem tota propaganda, a pesar dels requeriments, a pesar de la pressió de molts correligionaris nostres que no capien com essent nosaltres la força majoritària del país restàvem realistes dins el nostre cercle i no fèiem res per a incrementar els nostres prosèlits, i permetíem, en canvi, que altres forces, no tan arrelades en l'opinió i que no representaven pas els íntims dalers del poble, poguessin fer graciosament — sense oposició ni discussió — la seva labor de captació.

I és que a nosaltres, una vegada realitzada la demostració de la nostra força — que no podien ignorar els altres partits i partidets enganyats fins llavors pel nostre silenci — ens interessava molt més — i continua interessant-nos — la victòria de Catalunya i la República. Si el nostre partit en bé de la victòria i de la guerra hagués de desaparèixer, morírem satisfets d'haver aconseguit el nostre deure. La nostra subsistència està íntimament lligada amb els interessos, amb els desigs i amb els anhels de llibertat del nostre poble. Assolida aquesta llibertat, el nostre sacrifici serà inclús petit davant el benefici obtingut. I no creguéssim pas que la nostra existència com a partit no ens interessa. No, aneu molts errats, al contrari, nosaltres creiem, encara, i continuarem creient-ho, que únicament amb el nostre partit o amb un altre d'indole similar pot resoldre Catalunya els seus problemes, però és que a pesar del nostre convenciment, a pesar de la fe en nosaltres, tenim més fe, tenim més confiança en Catalunya com a poble. I és per això que nosaltres, per aquesta fe en la nostra pàtria, podem sacrificar moltes idees ideals per cars que ens siguin, si en definitiva Catalunya sura i es conserva lliure.

Aquesta conducta nostra, lleial i clara, sense subterfugis de cap mena, no ha estat apreciada en el que val per altres partits que han cregut — a causa de la nostra inacció en la propaganda — trobar el camp abonat per a formar un partit gran i fort que fos l'àrbitre de la política catalana. La inoportunitat per un costat d'una tal formació, la inèpcia per una altra banda ha frustrat els seus propòsits, però a pesar dels fracassos i de les decepcions continuen entesats en els seus plans. I novament la nostra terra ha estat objecte d'una ofensiva a fons per part d'aquests polítics de nou encuny que res han perdonat, ni res han escatimat per tal d'augmentar les seves fileres. Amb això — i sobretot en els mitjans rurals — la lluita política ha adquirit una singular intensitat que en molts moments ha arribat a la violència més extrema. I en molts llocs s'ha cregut molt més important — per aquests defectes de perspectiva en què, per part d'elements interessats, s'ha fet incórrer el poble — realitzar una política en determinat sentit que no pas la mateixa causa de la guerra.

I bé, amics, portem ja 14 mesos de lluita. Lluita en dos fronts, els dos igualment cruds i sagnants, el front de combat i el front de la política. I la lluita als fronts de combat és cada dia més crua i més dolorosa i es necessiten més energies i més serenitat d'esperit, i es necessita sobretot el convenciment de què el sacrifici que es realitza no serà estèril. I com volen que els fronts no considerin estèril la seva lluita quan saben que a rera guarda només fan esforços per tal de conquerir posicions i situar-se — sense que la guerra sigui altra cosa que una cosa accessòria que ha facilitat la seva tasca proselitista — i aconseguir prebendes i col·locar emboscats de tota mena sota pretextos polítics.

I al front n'hi han de tots colors. Republicans, anarquistes i comunistes! Què diuen si en finir la guerra, assolida la victòria pel seu heròic esforç, es trobessin amb un estat en absolut contrari als seus ideals? Per això ells lluiten?

Fa 14 mesos i, — ho havem de confessar amb tota franquesa, — aquesta política ha estat la causa de tots els nostres fracassos. Ha escindit el poble en tres o quatre bandes irreconciliables, quan més ne-

(Passa a la pàg. 2.)

COPS DE FUEU

A Tarragona existeixen dues categories de pa. La població civil i militar avui poden identificar-se per la qualitat de pa que mengen. Els, uns tenen un pa d'un color molt fosc i els altres el tenen d'un blanc com el de farina de blat. Existeixen dos colors el blanc i el marró fosc. Això vol dir que hi han diverses classes de farina. L'una sembla farina de garrofes i l'altra farina de blat que és la que sempre s'ha utilitzat per a fer el pa.

Potser una barreja de farines podria millorar el subministre de la població que viu aquí. Repartir proporcionalment el blat i les garrofes voldria dir que existeix una ferma igualtat a la rera guarda. Consta que no volem empitjorar el blanc dels uns per a millorar el marró fosc dels altres. Entenem que no poden existir diferències a la rera guarda i aquest criteri que sempre hem mantingut avui el volem renovar. El pa que es menja aquí ha d'ésser tot del mateix color. Ni blanc ni fosc. Si fem una barreja trobarem un color simpàtic que no perjudicarà a ningú.

La parella Mussolini-Hitler s'han reunit. Aquesta visita del Duce al Führer encloï una importància que cal denunciar. Les converses i els resultats de les mateixes poden ésser tràgiques per a les potències democràtiques de Europa. Alemanya i Itàlia volen fer desaparèixer la sèria que avui domina a les seves terres. Per això s'esforcen en exportar homes i material bèl·lic. Això els representa un millorament interior i una distracció notable. La personalitat dels dictadors ofereix perill. Els pobles no volem morir de fam. I la caòtica situació dels països feixistes es desespera.

Cal vigilar les converses. Els seus resultats poden fer trontollar les potències que que avui viuen amb una injustificada confiança.

Arribada de polítics

Després d'haver romàs breus moments a Barcelona, han arribat a València els diputats a Corts Porela Valladares i Miquel Maura i l'ex-diputat Solà Canizares, per a poder assistir a la pròxima reobertura de les Corts i a reunions polítiques preliminars de la nova tasca del Parlament.

Aquest número ha passat per la prèvia censura

El requeriment franco-anglès a Itàlia

Creiem que, dins el mes d'octubre, hi haurà fets decisius en les qüestions que temps ha inquieten i pertorban Europa. I entre aquestes qüestions la d'Espanya ocuparà un dels primers llocs.

Mentre Mussolini és a Alemanya per a decidir, en conversa personal amb Hitler, l'actitud de l'eix Berlín-Roma, sobreveï un acte molt menys espectacular, però no pas menys important: l'afirmació de la solidaritat franco-anglesa davant els delicats problemes internacionals que la guerra d'Espanya suscita. En prendre o deixar de prendre determinats acords el "Duce" i el "Führer" ja saben oficialment que França i Anglaterra estan d'acord a llur torn.

En el camí del redreçament, París i Londres han donat un altre gran pas. Serà encara possible que tornin enrera?

Ara es veu la raó que teníem els que presentàvem els acords de Nyon com un considerable èxit de les dues grans potències occidentals. Sense relació directa amb aquest acord però com a expressió d'una mateixa política, és formulada la proposta franco-anglesa d'una conferència de França, Anglaterra i Itàlia per a tractar del cas d'Espanya. I el Govern anglès aprova i recolla enterament les manifestacions que en les entrevistes de Ginebra ha fet Delbos a Bova-Scopa.

Hom sap quines són les manifestacions al·ludides. França no podria veure impassible noves trames de contingents italians a Espanya, i a més a més demana que es racti concretament, sense més dilacions, de la retirada dels anomenats voluntaris.

Quan els encarregats d'afers de les ambaixades d'Anglaterra i França es presentaren al Ministeri d'Afers estrangers italià per a proposar la pròxima celebració de la conferència tripartita, Mussolini i

Ciano ja havien sortit cap a Alemanya. En rebre la nova de la proposta franco-anglesa, el sogre i el gendre hauran tingut la sensació d'haver rebut un requeriment.

Que França va adoptant una actitud més enèrgica, ho proven, no sols la seva iniciativa de Nyon i la més recent de plantejar d'una manera apressant el problema dels voluntaris, sinó també les mesures interiors contra l'espionatge i el terrorisme feixistes. I si en volguéssim una prova més, la trobaríem en els atacs violents i els greus insults que els facciosos adrecen d'alguns dies ençà als governants francesos i al Front Popular de la República veïna.

Tot això és d'una importància cabdal. Els dos homes de l'eix queden assabentats que hi ha una solidaritat i una voluntat dels dos grans Estats democràtics, entorn dels quals s'agrupen virtualment la majoria dels pobles del món.

Es clar que les anteriors fluctuacions donen motiu per a sentir inquietuds fins en els moments de fermesa per part de París i Londres. Hom pot temer que, com altres vegades, vingui una claudicació. Hem de dir, però, que aquesta vegada la claudicació no és probable. I hem d'afegir que la posició actual de França i Anglaterra és la més decidida que han adoptat des del començament de la guerra espanyola.

El requeriment franco-anglès a Itàlia constitueix un acte de coactge, i va a notificar els dos dictadors alhora que no fan la por que ells es pensaven fer.

A. ROVIRA I VIRGILI

Seguint la seva batalla contra els enemics de la República, la policia practica noves detencions

La policia madrilenya continua rebellant en el descobriment dels enemics del règim. Ultimament els agents afectes a aquest servei han detingut uns altres subjectes que es dedicaven a realitzar maniobres contra el règim legal republicà.

Figuren entre els detinguts, Jeroni Beltran del Campo Legua, de 34 anys, amb domicili en un quart pis del carrer de Villalar, 9. Era antic afiliat a Falange Espanyola i actualment, per a passar desapercbut, s'havia enrolat a una brigada motoritzada, en la qual exercia l'espionatge i observava amb molta cura les funcions que desenvolupava dita unitat militar.

Un altre detingut és Evarist Morales Baquero, de 52 anys, amb domicili a Alvarez de Castro, 5. Es tracta d'un subjecte desafecte al règim fet determinades preguntes a règim que fou detingut a Vicálva-

elements militars. També ha estat detingut Evidi Caballero, de 20 anys, afiliat a Falange. Practicat un registre al seu domicili, Joan de Pantoja, 13, li foren ocupats documents delictius i objectes amb cintes i ornaments de la bandera monàrquica, així com també fulls de les JONS. Carles Ruiz Ledesma, de 32 anys, que habita a Modest Lafuente, 3, pertanyent a Acció Popular, fou igualment detingut. També, per a passar desapercbut, s'havia enrolat com a metge en un hospital de la Creu Roja.

Igualment foren detinguts Amia no Ardijo i les seves filles Paula i Dolors. Per amagar joies i or foren detinguts Joan Cuesta Ruiz i Baptista Timoteo Velasco, Blanco Eguia i Margarida Fernández. Al domicili d'aquesta darrera es trobà a més, una gran quantitat de joies de gran valor i joies d'or.

Una treva necessària

(Ve de la pàg. 1.)

cessària era la unitat d'acció davant l'enemic. I el poble debilitat per tots aquests interessos polítics en pugna no ha lluitat amb aquell entusiasme que és precís per assolir la victòria.

Fa 14 mesos, però encara hi som a temps! Fem una treva en la lluita política. Una treva fins a aconseguir la victòria. Aquesta treva si en veritat l'establím i la complim amb tota lleialtat, serà la que ajustant tota la reraguarda en un sol ideal — guanyar la guerra! — serà l'impuls que mourà els nostres combatents i els hi donarà el braó necessari per a vèncer l'enemic.

Fem la treva, abans no ens l'hagi d'imposar l'enemic per a vergonya i escarni de tots!

S'ha reunit la minoria d'Esquerra Republicana de Catalunya al Parlament de la República

La reunió anunciada de la minoria d'Esquerra Republicana de Catalunya per a preparar la tasca de la minoria al Parlament de la República és un pas vers la realització als elegits del 16 de febrer del 1936, la integral responsabilitat de dirigir el país, en compliment d'un mandat que el poble va confiar als diputats del Front Popular, amb majoria no igualada en la nostra història política. És natural aquella expectació amb què els demòcrates i liberals catalans esperaven la reunió de què donem compte.

Abans de les onze arribaren al lloc de la reunió els diputats Palet i Barba, Sentís i Zulueta. Després arribaren Santaló i Rubió Tudurí que es trobaren abans d'entrar i canviaren impressions una bona estona. Després anaren arribant els diputats, Pere Coromines, Banyeres, Gené, fiscal del Tribunal de Cassació de Catalunya; Pere Ferrer, subsecretari de Treball, i en fi, tots els diputats, perquè ningú no mancà a aquesta important reunió. L'últim a arribar fou Jaume Aiguader, ministre del Treball que com Pere Coromines i Pere Ferrer han vingut expressament a Barcelona per a la reunió celebrada.

Cap dels assistents no féu manifestació a l'entrar i la reunió començà a dos quarts de dotze.

PERE FERRER ENS DONA COMPTE DE LA REUNIO

Acabada la reunió a les dues de la tarda, els periodistes voltaren el secretari de la minoria, Pere Ferré, el qual es limità a dir que els diputats havien acordat l'acoblament de noms per a les Comissions parlamentàries; que s'havia designat ponent per a l'estudi del nou Reglament de la Cambra al diputat Rubió Tudurí i que s'havien estudiat tots els temes polítics. S'ha desenvolupat la reunió en termes de la major cordialitat. Presentarem la candidatura de Santaló a la vice-presidència de les Corts. D'aquesta reunió els senyors Coromines, Aiguader, Santaló i Rubió Tudurí en donaran compte al President de la Generalitat en nom de la minoria, avui mateix. Nosaltres celebrarem una nova reunió a València el dijous vinent. I no volgué dir res més i s'acomiadà afectuosament dels reporters.

OPINIO DE PERE COROMINES

En Coromines, sortí de la reunió somrient i satisfet. Es veu que s'ha provat la cura d'aigües que ací de fer.

La minoria d'Esquerra Catalana, ens diu, no té problemes interns. Tothom està d'acord. Anem a la reunió de Corts amb una actitud clara i ben definida. Totes les diferències interiors hauran de desaparèixer quan haguem acabat la treva. Si algú gosés atacar-nos ens hi tornàrem, però li deixàrem la

responsabilitat de la disputa. Nosaltres estem per la unió sagrada de totes les forces antifeixistes. Primer hem de guanyar. Després defensarem a peu i a cavall allò que constitueix el nostre ideal republicà i nacionalista.

—Si em pregunteu per la meua posició personal us diré que "jo visc de cara al front". Allí tinc dos fills meus; allí es lluita per allò que jo he estimat més en la meua vida. Res de confusions, res de dubtes. Vell i tot treball i treballaré tant com pugui. Perquè tinc fe en la victòria final de la democràcia he acceptat un lloc de combat en la reraguarda. Si no tingués aquesta fe la meua honradesa m'obligaria a dimitir.

PARLA JAUME AIGUADER

El ministre del Treball, Jaume Aiguader, donà els següents detalls de la reunió:

Ens hem reunit per a determinar la conducta a seguir de la minoria d'Esquerra en les properes sessions de les Corts espanyoles.

Com era d'esperar, tots, en perfecta unanimitat, hem acordat mantenir el més estricte governamentalisme i la fidelitat més absoluta al Front Popular. Els nacionalistes republicans no hem oblidat que aquests moments són els més decisius per a la història d'Espanya i el de Catalunya i no volem que mai aquests moments són els més deciderius per a l'obra de govern i la disciplina que imposa la guerra.

Som un partit democràtic i liberal que vol recollir totes les essències de la història de la nostra pàtria. Negariem Catalunya si ara tria. Negariem Catalunya si ara per un gest desdenyat destorbàssim la unitat de la reraguarda.

PARAULES DE SANTALÓ

Miquel Santaló explicà l'abast de la reunió dient:

—No podia prescindir-se d'una reunió de la Minoria Catalana al Parlament de la República ans l'obertura de les Corts. Sempre és convenient l'estudi de les qüestions concretes plantejades a la vida pública, per tal d'unificar el pensament i la conducta amb ple sentit de responsabilitat.

El problema d'Espanya té el màxim interès en el front internacional i el té superior encara en els fronts de guerra. Però segurament que no escapa a l'observació de ningú la repercussió que indefectiblement té en un i altre d'aquests fronts la vida en la reraguarda. L'exponent suprem de la qual és la vida política traduïda en l'obra del Govern de la República, en la de Govern de la República, del Govern de la Generalitat, en la dels partits polítics, en la de les sindicals, en la de l'ordre públic i en la de les relacions convergents o divergents d'uns i altres organis-

Possiblement, res supera en interès al coneixement íntim de l'acte gestatori de tot succés polític. Un aconeteixement de transcendència, viu més a l'ombra que a plena llum, en diàleg silenciós, en la intimitat d'una sala menuda que calla l'angoixa d'uns homes allí reunits.

Aquesta situació, a la vega da tant corprenedora pel misteri i tant atractiva pel secret, té un valor de suggestió i assoleix en el camp de la història una gran importància —la política és més històrica que qualsevol altra activitat—.

Al trobar-nos davant d'un fet polític de transcendència, tots voldríem saber quina ha estat la seva gestació, el seu inici, i al no poder rompre aquell tel que l'envolta, fem treballar la nostra imaginació i ens donem a inventar versions, les més de les vegades inversemblants, que s'escampen arreu i són defensades amb la mateixa passió d'una cosa certa.

La veritat íntima de tot el succeït en aquests darrers mesos, fuig de la nostra possessió i viu reclosa en el silenci dels homes de màxima responsabilitat. No obstant això, nosaltres presentim que el coneixement d'aquesta veritat ens portaria a un enlairament de la figura de més prestigi a Catalunya, la del nostre President, que en l'acció política ha tingut sempre cura de servir a un impuls de sinceritat humana, deixant a banda les passions estranyes que podien maldar la seva actuació.

CAFÉS CARACAS

ELS MÉS AROMÀTICS

Garcia Hernandez, 8 Tel. 1487

mes de la vida nacional.

I en aquest front és on té la seva missió el parlamentari. Bona part de les actituds futures immediates o mediatas del món internacional i del curs de la guerra, depenen justament de l'orientació que es dona a la política, a l'ordenació social, a l'honestetat administrativa, a la moral d'entusiasme, de confiança i de sacrifici que brolli de la consciència de cada ciutadà.

ePr a estudiar tot això i determinar l'actitud més patriòtica a les Corts, s'ha reunit la Minoria. Cal anar al triomf definitiu en la guerra i a preparar la reconstrucció econòmica i moral del país amb rapidesa. Estem segurs que la reunió d'avui i la ja convocada per a dijous vinent seran aprofitades pels interessos conjunts de Catalunya i de la República.

Els diputats senyors Coromines, Aiguader i Santaló visitaren a les cinc de la tarda l'Honorable senyor Lluís Companys, sense que de la reunió celebrada es donés cap referència.

MANUEL PEDROL

Olis purs d'oliva

TARRAGONA

Comunicat oficial

València. — Del Ministeri de Defensa Nacional. Comunicat oficial guerra.

EXERCIT DE TERRA:

Centre. — Front de Madrid: A primeres hores de la nit, al barri de Terol i al Bosuero, s'inicià per part de l'enemic un combat que molt aviat adquirí gran intensitat, principalment a les nostres avançades "La trinxera de la mort".

Els facciosos foren valentment continguts per les forces lleials.

Nord. — Front oriental: L'enemic baté amb foc d'artilleria la línia pròpia que va de la costa a Vértice Mediodía i intentà trencar-la amb l'ajut de tancs per la carretera general, però fou rebutjat.

Altres atacs enemics en aquest sector foren igualment rebutjats.

La nostra artilleria canonejà amb eficàcia les posicions contràries.

Front del Sud. — En aquest front actuaren molt intensament l'aviació, artilleria i armes automàtiques, amb la qual cosa aconseguiren els facciosos desallotjar les nostres forces, després d'acarnissada lluita cos a cos de les posicions de Ventaniella.

En els atacs sobre els ports d'Arceborio, Ventaniella i Tarna, els rebels empararen grans efectius i conquistaren el Collado del Abedul.

El foc de les nostres metralladores aconseguí abatre un caçador enemic.

Front occidental: Lleuger foc d'artilleria des d'El Sanatorio.

Sud. — L'artilleria rebel de Porcuna (Jaén) disparà contra les avançades de Lopera.

La pròpia, canonejà els parapets de La Alfaguera (Granada).

Sud del Teix. — Des de les posicions de Medellín (Badajoz), tirs sobre l'enemic de Sierra de enfrente i Batanejos.

Llevant. — En la jornada d'ahir, l'artilleria pròpia feu foc sobre grups enemics que treballaven en les fortificacions de les proximitats de Campillo i La Regatilla.

En els subsectors de Villev, Mina i altres llocs, lleugers atacs i foc d'hostilitat contra l'enemic. En els diferents fronts, s'han presentat als nostres rengles, procedents del camp facciós, 54 evadits.

EXERCIT D'AIRE:

L'estació del ferrocarril de Fuentes del Ebro i les fortificacions faccioses d'aquest poble, foren bombardejades.

A Astúries, al port de Tarna, fou abatut un aparell de caça enemic amb foc de metralladora, fet des de terra.

Serà tramesa a Roma una nota franco-anglesa sobre el problema espanyol

Es confirma als cercles diplomàtics que serà enviada a Roma una nota diplomàtica anglo-francesa al retorn de Mussolini, per tal de precisar les intencions de Londres i de París relatives a la conferència tripartita a la qual es desitja convocar l'examen del problema de la intervenció estrangera a Espanya.

Es creu saber que aquesta comunicació expressarà, en termes vigorosos, els punts de vista de les dues potències sobre aquest pro-

blema i demostrà que els veuen en forma realista i desitgen que s'aportí una solució ràpida a l'al·ludit problema. S'estima —en aquests cercles— que el Comitè de no intervenció tractà d'aquest problema en una forma lenta i excessivament de procediment i que és oportú d'intentar un nou esforç per mitjà d'un nou procediment, per tal d'arribar, com més aviat millor, a resultats positius.

Secció esportiva

NOTICIARI

L'ACTUALITAT

... Es diu que el campionat de Catalunya no començarà fins el 10 d'octubre.

... També es diu que podria ésser que el proper campionat, deixés d'ésser tal campionat, per a convertir-se en un torneig semi-oficial.

... ePr a la copa municipal, que ja té classificats quatre finalistes. Itàlia, França, Alemanya i Suècia. n'hi haurà aviat un altre, car que Austria i Letònia jugaran el dia 10 a Viena.

... L'Itàlia Olmo intentà el di-

vendres passat, a Milà millorar el rècord mundial de l'hora que pertany al francès Richarden, 45'489 quilòmetres. L'Itàlia ha fracassat, encara que de poc, car aconseguí 45'368 quilòmetres.

... Weiss, campió d'Austria dels moscas, ha defensat el títol front a Joe Albert, vencent per k. o. amb catorze represes.

CASA POU

Flors artificials

Perfumeria, Merceria

Cal que tot Tarragona compri l'excel·lent

CARN DE CAVALL

que es ven al Mercat Central, lloc n.º 74 i Mercat del Port.

Tots els caps són seleccionats.

Per encàrrecs: SEBASTIÀ ESTELLÉS, Telèfon núm. 1195

NOTES INFORMATIVES

NOTA DE LA COMANDANCIA MILITAR

Es reitera la notícia publicada per la premsa i per la ràdio en la qual es feia avinent al públic per a general coneixement i compliment que el senyor general en cap de l'Exèrcit de l'Est ha disposat la immediata presentació al Quarter general (Lleida), dels caps i oficials junts amb els seus desfilats que s'han de complementar, brigades i sergents dels reemplaçaments mobilitzats i no col·locats.

Hauran tots els afectats d'efectuar amb la màxima urgència l'assistència a aquesta Comandància a l'objecte d'èsser passaportats al Quarter general, i de no efectuar-ho sense causa justificada seran detinguts i entregats als Tribunals militars.

El comandant militar, E. Pérez Farrás.

REUNIO DEL FRONT DE LA JOVENTUT

En la reunió que tingué lloc el propassat diumenge de l'Aliança de la Dona Jove, fou nomenada la companya que representarà Esquerra Republicana de Catalunya a l'acte que formi part del Front de la Joventut.

Joan Sans Salafreanca

METGE

Malalties de l'aparell respiratori

RAIGS X

Consulta de 4 a 6

Unió, 2 pral. - TARRAGONA

A l'Oficina de Vigilància municipal, donaran raó d'on es troba dipositada una bicicleta, que ha estat robada per la guàrdia nocturna, al carrer de Fermí Galan.

NOVETATS

en

tota classe de gèneres

CASA MALÉ

Portalet, 8 TARRAGONA

El temps

OBSERVACIONS METEOROLÒGQUES DE L'INSTITUT

Temperatura a l'ombra: màxima, 24'5; mínima, 17.
Baròmetre a 9 i al nivell de la mar: A les 8 h., 764'7; a les 18, 764'7.

Direcció del vent: A les 8 h., NE.; a les 18, S.

Estat del cel: A les 8 h., quasi tapat; a les 18, id.

Classes de núvols: A les 8 h., St. Cú.; a les 18, St. Cú. A. Cú.

Evaporació: En les 24 h., 2.

Pluja recollida: En les 24 h., 0.

Humitat relativa: A les 8 h., 77; a les 18, 87.

LA INFANTIL

Confeccions per a nens i senyora

Baixada de Misericòrdia, 16

14 hores diàries!!..

—la ràdio a la vostra disposició, en servei d'avançada!

—gireu un botó i la ràdio us servirà la darrera paraula de tot: de la guerra, de la política, de la cultura, de la música, del teatre...

—la ràdio és el ressò de tot el món!

Just és, doncs, que
PAGUEU L'IMPOST

per l'ús d'aparell de ràdio a la Generalitat de Catalunya

...com es paga a totes les nacions on hi han emissores oficials.

EL MAXIM SERVEI

pel

MINIM COST!

...Amb el producte d'aquest impost la Generalitat de Catalunya instal·larà

una emissora de 100 KW.

...capaç d'ésser oïda de tot Europa, amb programes extraordinaris i sense publicitat.

Direcció general de Radiodifusió



Delegació del Treball

DE TARRAGONA

Havent-se traslladat les oficines d'aquesta Delegació al nou local situat a la Rambla del 14 d'Abril, 97, primer pis, es fa avinent al públic que a partir del dia 23 seran desatxats els assumptes corresponents a aquest departament de les 0 a les 14 i de les 17 a les 20 hores.

El delegat del Treball. — Ramon Sanahuja.

Cinema Teatre Tarragona

GRAN COMPAÑIA DE COMEDIAS SOCIALIZADA

en la que figura la eminente primera actriu

Pilar Torres

primer actor y director

Ramon Caralt

MIÉRCOLES, DIA 29 DE SEPTIEMBRE

TADA, a las seis :: :: :: NOCHE, a las diez

¡Acontecimiento teatral!

DOS UNICAS REPRESENTACIONES, DOS

ESTRENO, ESTRENO, ESTRENO del graciosísimo vodevil en tres actos, el segundo dividido en dos cuadros, original de Raoul Praxi,

DOLLARS

MAGNIFICA PRESENTACION

Los intermedios serán amenizados por la Orquestina de este Salón

PRECIOS: Butacas numeradas, 2'20 pesetas

(Impuestos a cargo del público)

ENTRESOLS VALENCIA

Saldos i Novetats

Ocasions permanents

en sedes, llanes, cotons, gèneres de punt

Apodaca, 11, entresol

Tarragona

El dia de la presa de Belchite

Pànic i trets a Saragossa en la nit del 7

València. — S'han sabut alguns detalls de l'esdeveniment a Saragossa la nit del dimarts, dia 7 del mes que som, amb motiu de l'avanç de les tropes republicanes per terres aragoneses.

En els dies anteriors el pànic s'estengué per tota la ciutat i foren a milers les persones que sortiren en direcció a Pamplona, Logroño i Sant Sebastià, malgrat que s'ocultà amb informacions falses el que s'esdevenia al front.

La presa de Belchite i Quinto re el 7 d'abril, segons s'ha conegut a la nit del dia 7 i es produí un estat d'inquietud gran l'explosió de sis o set artefactes fou l'iniciament del que més tard havia de succeir. Aquella nit se sentiren descàrregues per la plana de la Seu, pas-seig de la Independència, Coso, Torrero, mercat, etc. En fer-se de dia els fets s'anaren localitzant al barri de Sant Josep. Per diversos carrers hi havia cadàvers de guàrdies i falangistes. Solament a la porta de la Diputació se'n recollí un dotze.

Concentrat el foc al barri de Sant Josep, no acabà fins a dos quarts d'una del dia 8. Hi hagué vuit-cents morts, i molts d'ells vestien l'uniforme de Falange. L'explicació que aquests morts vestissin l'uniforme falangista és que a Falange s'havien inscrit nombrosos esguerristes.

El mateix dia 8, segons confessió de diversos evadits, va ésser dissolta la segona línia de Falange, perquè segons les autoritats faccioses, tots els seus efectius eren marcadament partidaris i simpatitzants de la República.

TOS
Confits Miret

Preu: Una peseta
FARMACIA MARTINEZ
COS DEL BOU, 2

CAMISES
CORBATES

darreres novetats

= ALSINA =

CAMISER

VISITA

Ahir estigué breus hores a la nostra ciutat el director general de Tresoreria i Prestitcs de la Generalitat de Catalunya, el nostre bon amic Lluís Mestres i Capdevila.

SABATERIA

LA MARIPOSA

Joan Domènech i Jardí

Baixada Misericòrdia, 10 i 12—

Tel. 1847

SUCURSA L'Unió, 14 i Aranyà, 1

—Tel. 1848

TARRAGONA

MOVIMENT DE LA POBLACIO

Nats

Josep Galera Carmona.
Cristi Marín Veciana.

Defuncions

Josep Ortiz Lorente, Estanislao Figueres, 77, de 22 anys.

Matrimonis

Felip Cuenca Mena amb Victòria García Encina.

CONSELLERIA DE PROVEI-
MENTS

Avui es vendrà porc a tots els establiments del ram.

Magatzems "LAS BALEARES"

Articles de Platja i Camp

Novetats en articles Camiseria

Darreres Novetats en tota mena de calçat,
a preus econòmics

Rambla 14 d'abril, 47

Telèfon 1383

TARRAGONA

MOSTELLE

Suc de raim sense fermentar. Indicadíssim per a malalts, convalescents, parturientes i nens.

De venda a les farmàcies i drogueries.

Rafael Escofet - TARRAGONA

El microbi feixista pel-lula a dintre mateix de la Societat de Nacions. Les potències democràtiques en aquests moments, han de prevenir-se més que mai!

BELCHITE...

Feixistes de grat i feixistes per força...

El cotxe ha entrat a Belchite sordejant les runes dels edificis que un dia foren cases. Més que una lluita entre homes, sembla que sobre la ciutat reconquistada nagi caigut una pluja de foc que tot ho ha anorreat. Quinto, població que no fa moltes hores hem visitat, malgrat haver estat víctima de l'aviació fascista tantost aquella posició passà a poder de la República, no oterix ni de lluny l'aspecte horrible i macabre d'aquesta altra posició, acabada de prendre a l'enemic.

Els habitants de Belchite i els seus gloriosos assaltants, com igualment els qui hem pogut veure el lloc en l'hora de la seva desinfecció, recordaran per sempre més la tragèdia dels infants de combat, de les llargues hores que va durar.

Uns quants quilòmetres abans d'arribar a la ciutat, muntats en camions, han passat pel nostre costat uns quants guàrdies civils presoners. L'atapeïment de vehicles que hi havia a la carretera impedí que anessin de pressa, i així hem pogut veure detalladament les cares i el nombre de guàrdies que anaven en el darrer cotxe, que era el que feia vuit.

N'hi anaven vint-i-quatre; bruts, esparracats, els rostres tristos, un xic horroritzats. Més que vestits, els parracs que mig tapaven els seus cossos plens de pols, eren d'un color esgrogueït que volia tirar a verd. El corretjam, pelat de tot arreu, era esfilagrat. Però aquells homes, que presenten tots els vestigis d'una lluita llarga i esgotadora, deixen endevinar en el brillar dels seus ulls tot l'odi, tota la bava repugnant que els turmenta en veure's impotents.

Ho hem comprovat quan, en passar el nostre cotxe i gairebé pararnos al costat seu, en cridar amb tota la força dels nostres pulmons: "Visca la República!", la mirada més freda, amb una fredor que volia glaçar-nos, i el posat més iracund contestaren el crit de joia. El seu silenci volia dir més coses que totes les paraules que haguessin pogut pronunciar.

Aleshores, impulsats per la curiositat de l'estrany espectacle d'aquells homes muts, hem esguardat amb més atenció les cares que no ens atrevim a qualificar de patibularies, ja que segurament tots aquells senyals que presentaven a tort i a dré eren vestigis de la lluita. Però ens adonàrem que el brillar dels ulls de molts d'ells era viu i terrible, impregnat d'uns desigs que no devien ésser confessables, quan les boques restaven closes amb un rictus de desdeny. En els altres, les arrugues que se'ls formaven a l'entrecella i per sobre d'ells, deixava veure quina era la seva ràbia de veure's apresats pels "terribles rojos". I el tremolor dels llavis i de les mans parlava moltíssim més que cap discurs de tons abrandats...

Eren uns feixistes de grat.

Poc després entràvem a Belchite. El tuf asfixiant que ja hem esmentat en cròniques anteriors feria els nostres narius. Ens repugnava, o més aviat sentíem desigs de recular abans d'aguantar aquella fortor de carn morta, podrida, que pertanyia a cossos que abans havien palpat com ara ho feiem nosaltres, amb uns batecs irregulars, de nerviosisme en excés.

Però immediatament, per sort nostra, l'atenció fou atreta per un grup de soldats en el qual endevinàrem una cosa estranya. Eran uns minyons el major dels quals deuria tenir dinou anys, de cara infantívola tots, igualment esparacats i esgrogueïts que aquells guàrdies. Eren soldats de la facció que havien caigut presoners en l'assalt a la ciutat efectuat per les nostres forces.

Però el que ens deixà sorpresos d'aquells minyons fou l'aire esmampadut que presentaven. Els uns als altres es parlaven baix, baixet i tremolosos. I, de tant en tant, les seves mirades incertes es posaven en algun soldat lleial. Què esperaven de les armes republicanes aquells minyons? Una crueltat? Una venjança?

Era més que segur que els seus caps els havien "preparat" per a quelcom de semblant. I ara els s'estranyaven, no podien empassar-se que els "rojos" els parlessin afablement, els tractessin com a germans i no com vençuts. Algú, un del grup, quan ens hi apropàrem, no podent acallar el seu estupor, ens parlà així:

"—Pero, hombre! Si nos tratáis como no hemos sido tratados por ellos. Nosotros, que les juramos fidelidad cuando nos obligaron a ello mientras asentaban sus manos en el cinto, cerca de la pistola descomunal, éramos tratados casi como la caballeriza, con la agravante de que aquella estaba mejor comida. Y, claro, por lo que allí pasábamos, creíamos que, al lado vuestro, tal como se nos aseguraba, íbamos a sufrir tormentos mil y hasta nos íbamos a ver despellejados en vivo... Hablamos claro, porque clara es vuestra amabilidad y camaradería. Y, naturalmente, hemos de confesar el engaño de que hemos sido objeto. Francamente: una y mil veces: Viva la República que defendéis!"

Així ha parlat un feixista a la força, en nom dels que es troben en el seu cas.

EL DR. JOUME SENTÍS ANFRUNS

ha traslladat provisionalment el seu despatx a la Rambla Pau Iglesias, 19, pral. — Telèfon 1180.

Espigolant

La federació de Barcelona de les Joventuts d'E. R. C. E. C. ha felicitat darrerament a "La Humanitat" per un article publicat fa poc sobre política de Proveïments:

"D'aquesta manifestació de les JEREC no en volem treure més que una conseqüència, que el lector es formularà com nosaltres, només recordant el contingut de l'article de què es tracta. Nosaltres atribuïm el desori actual en matèria de proveïments, a dues causes. Una de tipus material, inevitable, que és la manca de divises per a comprar a l'estranger. L'altra causa de tipus polític, i per consegüent evitable, és la inversemblant pruja que l'Administració pública assumeixi la tasca del revituallament del país. I després de constatar que calia reaccionar contra aquesta pruja de tipus polític i no fer dels proveïments matèria d'assaig, recomanaven el retorn a les activitats privades i als comerciants de la feina del revituallament, en maia hora encomanada a un pseudo-monopoli d'Estat.

Per què les Joventuts volen la llibertat en el comerç? Per què creuen — amb nosaltres — que la iniciativa privada triomfaria on fraca l'Administració pública?

Aquesta és la consideració que ens suggereix la comunicació de les JEREC: Els joves es consideren ben dotats per lluitar per la vida i com que es senten capacitats, volen continuar la tradició catalana de comerç, de treball, de perseverança i d'iniciativa, que ha fet rica i plena Catalunya.

Senten, els nostres joves, que si aquests mesos darrers gent forastera, ha llançat o destruït la riquesa de Catalunya, s'ha de refer aquesta riquesa. I volen tornar a treballar, amb el dalit de llurs pares i de llurs avis, perquè Catalunya recobri de pressa la riquesa malbaratada en assaigs i en follia. Perquè comprenen que no se'n pot ésser de nacionalista més que amb l'esperit català i amb l'ànima catalana. No agafant Catalunya i tombant-la com una mitja i amotllant-la a un tipus de poble preconceptat per un pensador, un governant o un propagandista foraster.

I intueixen les Joventuts que Catalunya serà pròspera si sap ésser ben catalana; que decaurà si es vol imitar procediments exòtics o servir mentalitats forasteres; que en les èpoques de dominació castellana Catalunya ha reulat sempre, no perquè la influència fos castellana sinó perquè no era catalana i que igual ha de succeir si volem orçar la nostra manera d'ésser restint-nos amb vestits forasters, com els de Carles Marx, per exemple; perquè no hi ha altre vestit que ens vagi a la mida, sinó és el que hem fet amb el nostre esforç i amb la nostra perseverança. I finalment, perquè només podem ésser alguna cosa en el món amb la llengua, la mentalitat, els costums, els ideals catalans, que per res ni per nigu no estem disposats a renunciar."

S'anuncia una Conferència Tripartita i són els protagonistes França, Anglaterra i Itàlia. Aquesta nova conferència ha sorgit després dels resultats obtinguts darrerament a Nyon.

"La Publicitat" la comenta encara que caldrà vigilar l'actitud que adoptarà Itàlia:

"Els diaris anglesos i francesos es mostren relativament optimistes respecte a la possibilitat que aquesta Conferència arribi a reunir-se; creuen, encara, que, com a Nyon, poden ésser-hi obtinguts resultats pràctics. Tot consisteix ara a saber si Mussolini acceptarà la proposta.

Sembla que l'actitud franco-anglesa és ara molt més apressant que no ho havia estat altres vegades; però, així i tot, temen que la resposta del Duce no sigui, des de llur punt de vista, prou satisfactòria. A Nyon es prengueren, sense el concurs d'Itàlia i d'Alemanya, uns acords darrera els quals hom va posar tot seguit la força de les flotes de guerra de França i Anglaterra. Els que ara es volen prendre no els poden adoptar a aquests governs unilateralment; cal el concurs d'Itàlia. No sabem si en negar Itàlia aquest concurs o en presentar contraproposicions tendint a ajornar el problema, Anglaterra i França es mostrarien disposades a seguir endavant cercant una contrapartida a l'actitud negativa d'Itàlia. No hi ha dubte que aleshores no es tractaria ja de conferència tripartita, sinó d'una altra cosa..."

M. Badia Colomer a "Diari de Reus" demana que siguin desmascarats els enemics que tenim a la reraguarda:

"Les darreres descobertes d'elements que criminalment laboraven a favor de la barbàrie feixista empoçats en llocs de responsabilitat oficial, demostren fins a quin punt hom es trobava lligat i a mercè de l'enemic que no repara en mitjans per a produir la desmoralització i la derrota de l'Espanya lleial. I demostra també com en molts aspectes que hom hi veu problemes de difícil solució, potser només caldria enfondir en la tasca de depuració per tal de que no presentessin moltes zoses l'aspecte de problemes insolubles.

No era pas un remei heròic aquest d'exigir que tots els homes que tinguin càrrecs oficials de l'Estat o dels Municipis fossin garantits de fidelitat a la causa de la República. Era simplement una necessitat natural que havien d'imposar-se tots els homes rectors del moviment alliberador de la terra hispànica. Qualsevol recel que pogués infondre un individu havia d'ésser prou per a allunyar-lo del contacte amb tot quan tingués relació amb el desenvolupament militar, polític o econòmic de l'Estat republicà."

"El Diluvio" publica un comentari polític que volem donar-lo a conèixer, i que es titula "Calma precursora":

"Desde hace bastantes días que una calma absoluta invade el recinto de la Generalidad.

Esta calma, por los indicios que nos suministra la nota diaria de "no hay nada noticiable", nos parece más aparente que real.

Nos explicaremos.

Aun cuando no se observa movimiento alguno que nos sirva de base sólida para la conjetura, si existe el hecho que denota que esta calma es precursora de "algo que varíe el rumbo político actual.

Más que el hecho de las visitas de personalidades al presidente de la Generalidad, que en sí parecen indicar la existencia del "caso", hay un "no sé qué" que se respira en el ambiente como una necesidad inevitable.

Es más, creemos que lo de aquí es repercusión de lo de "allá".

Lo cierto y positivo es que se respira un ambiente propicio a un cambio de rumbo que no tardará mucho en salir a la superficie.

Hay calmas que por su prolongación no se explican.

Es decir, si se explican por el viejo aforismo de que "después de la tempestad viene la calma" y viceversa.

Después de un prolongado bucheo nada tiene de extraño que en el firmamento se observe la presencia de alguna nubecilla, anunciadora de tiempo variable que, en una forma más o menos intensa, no deja de ser un cambio de tiempo.

Y en el firmamento político han empezado a hacer su aparición esas nubecillas precursoras que anunciaban el cambio.

Los acontecimientos nacionales e internacionales parecen reclamarlo en bien de la República.

Hay que reforzar el frente antifascista, para que el curso democrático de nuestras instituciones valga reforzado con miras al exterior que es la clave para ganar la guerra. Esta guerra civil que la raición convirtió en guerra de invasión.

En fin, si es para bien, que se haga pronto el cambio."

El Dr. J. Tarrés

PARTS I MALALTIES DE LA DONA

Consultori al carrer

Durruti (Unió), 2, pral. —

Telèfon 1783

VISITA DE 10 A 12

Sugrañes, Impressor. — Tarragona